

Överbefälhavarens anförande vid Folk och Försvars Rikskonferens 2023

2023-01-09

Ibland är det så, att för att saker ska förbli vad de är, så måste förändring ske.

Med sitt blodiga anfallskrig mot Ukraina och sin hotfulla retorik mot väst, har Ryssland slungat in Europa i det allvarligaste säkerhetsläget sedan kalla krigets allra kallaste dagar.

Det har genererat en rad mycket djupgående förändringar, i Sverige.

Det handlar om politiska beslut:

- Ansökan om medlemskap i försvarsalliansen Nato.
- Tydligt ställningstagande och omfattande stöd till Ukraina i form av materiel, tunga vapensystem och avancerad utbildning. Detta i en omfattning som i förlängningen påverkar egen försvarsförmåga.
- Och en bred politisk uppslutning kring ökade investeringar i försvarskraft.

Det handlar också om hur Försvarsmakten agerar, inom de mandat vi har.

Mina medarbetare har arbetat hårt under 2022. Vi har ett ständigt aktivt försvar som anpassar agerande och beredskap i högspänningsläget. Samtidigt ska vi växa i styrka och omfång.

Jag ser ingen vila i siktet.

Det är exakt samma personer som omsätter tillförda medel till försvarsförmåga, som utbildar och utbildas, utvecklar och integrerar oss i Nato, som agerar på land, till sjöss och i luften.

...

För en tid sedan, på *Ukrainian Armed Forces Day*, lyssnade jag på en liten pojke från Lviv som spelade fiol. Varje ton rispade ett ärr i mitt inre.

Men det var också en påminnelse om varför jag en gång i tiden valde att bli soldat: för att stå upp för allt det som är värt att försvara.

Den ryska regimen förefaller likgiltig inför det mänskliga lidande och den död den orsakar, liksom inför de brott mot internationell lag som landet begår.

Men Ryssland möter ett Ukraina som dels uppvisar en imponerande försvarsvilja och ett professionellt militärt agerande, dels backas upp av väst med omfattande materiel- och utbildningsstöd.

Utvecklingen på marken i Ukraina står i centrum, men konsekvenserna stannar inte där. Ryssland är i konflikt med det kollektiva väst.

Det är en konflikt mellan å ena sidan en auktoritär regim som kräver intressesfärer och underkastelse, och å andra sidan demokratier som försvarar sin och andras rätt till självbestämmande.

Sverige är en del av det tydliga och samfälliga västliga agerandet. Därmed är vi en del av konflikten. Genom vårt militära stöd till Ukraina och genom vår ansökan till Nato.

Snabba och än allvarligare händelseutvecklingar kan inte uteslutas. Vi tar höjd för det. Och vi behöver, alla, skapa uthållighet för en långvarig konflikt.

...

Generalmajor Thomas Nilsson har tidigare i dag redogjort för det omfattande arbete som gjorts och görs inom Försvarsmakten för att steg för steg integrera Sverige i Nato.

Det är en process som kräver hårt arbete och noggranna avvägningar, och som går riktigt bra.

Tack vare det gedigna arbete som nu sker kommer Sverige att vara redo att axla de uppgifter som följer med att vi - en dag - blir medlemmar i Nato.

Vi ska då bidra till Alliansens kärnuppgifter: avskräckning och försvar, att förebygga kriser och hantera de kriser som uppstår, samt säkerhetssamarbete.

Vi ska ha förmåga och beredskap att försvara vårt land inom ramen för en allians och att försvara hela alliansen.

Vi blir samtidigt en del av en allians som har utmaningar i olika riktningar och som upprätthåller ett 360-gradersperspektiv.

...

De säkerhetspolitiska prioriteringar som väglett oss sedan krigsutbrottet tar vi med oss in i det svenska ordförandeskapet i EU.

Precis som för Frankrike och Tjeckien har Sverige att hantera ett krigsordförandeskap. Kriget ställer högre krav på EU och det ställer högre krav på oss som ordförandeland.

Att bibehålla en stark europeisk enighet bakom det långsiktiga stödet till Ukraina blir en helt central prioritering under ordförandeskapet, liksom arbetet med att bygga en robust europeisk säkerhets- och försvarspolitik i nära samarbete med våra partner.

I båda dessa avseenden är Försvarsmakten en viktig aktör och vår militära sakkunskap är efterfrågad.

Jag ser fram emot ett svenskt EU-ordförandeskap med tydliga målsättningar och med fokus på handling.

...

I det militära råd jag gav regeringen i november föreslås en tillväxt i operativ balans och vad som är möjligt att producera över tid, utan att göra avkall på anpassad beredskap och förmåga i det säkerhetsläge vi befinner oss i.

Rådet omhändertar det kommande Natomedlemskapet och vi ser framför oss successiva ställningstaganden och beslut, då bland annat Natos förmågemål troligen kommer att kräva justeringar.

Detta, och annat, kommer politiken arbeta med framöver inom ramen för Försvarsberedningen.

Jag vill ta det här tillfället i akt och lyfta tre områden som inte alltid får den uppmärksamhet de förtjänar, men som är på min radar. Samtliga har en koppling till Ukraina och lärdomar från kriget:

- Robusthet på riktigt.
 - Vi har på goda grunder ambitioner inom cyber, rymd och avancerade ledningssystem. Men vi måste också ha förmåga att verka när det inte finns el eller samband. När det blir tyst och mörkt.

Med andra ord måste robusthet omfatta hela vägen från rymdlägesbild till att kunna ge order genom papper och penna, förmedlade genom mc-ordonnans, troligen utbildad och organiserad av frivilliga.

- Logistik och materiel.
 - I såväl krig som aktivt försvar och under kraftig tillväxt krävs ökad tillgänglighet på befintlig materiel och fungerande försörjnings- och logistikkedjor. Sällan tacksamma områden att kommunicera, då nya plattformar eller regementen skapar en annan sorts uppståndelse, men väl så viktigt för reell förmåga.
- Förmåga att snabbt implementera och använda ny, inte sällan civil, teknik på stridsfältet.
 - En av de mer uppenbara förmågorna att beundra i det ukrainska försvaret.

...

Att hålla kriget borta är Försvarsmaktens viktigaste uppgift.

Det blir lättare i ett Natomedlemskap, men det kommer inte gratis i och med ett Natomedlemskap.

Vi har fortsatt en väg att gå för att skapa en robust försvarsförmåga. Det är ett arbete utan slutpunkt.

Vi ska kunna försvara Sverige och vi ska inom ramen för en försvarsallians kunna försvara varandra. Ett uppdrag som vi ska kunna utföra exakt nu, om tio år och om femtio.

Det är det som enskilt, och tillsammans med allierade, avskräcker från angrepp.

Kriget i Ukraina lämnar ingen av oss oberörd. Och säkerhetsläget är en angelägenhet för oss alla - var och en av oss, som medborgare och som yrkesmänniskor.

Att trots mörka tider bekämpa vanmakt och tappad framtidstro – det är vår gemensamma uppgift. Det är också en investering i vår försvarsvilja.

Vi ska göra det vi kan, med det vi har, där vi befinner oss. Antingen hittar vi en väg, eller så gör vi en.

Tack för ordet.